

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/202/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713220035
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6713220035.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľky Z. H., nar. XX. X. XXXX, bytom W., J. XXX/XX právne zastúpenej splnomocnenou advokátkou Mgr. Katarínou Milanskou, advokátska kancelária so sídlom Zvolen, J. Kozáčka 146/13, proti odporcovi T. H., nar. XX. X. XXXX, bytom W., J. XXX/XX, právne zastúpenému splnomocnenou advokátkou JUDr. Martinou Mészáros Bariakovou, advokátska kancelária so sídlom Zvolen, Bystrický rad 453/77, o určenie výživného na nerozvedenú manželku, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen, č. k. 9C/158/2013-115 zo dňa 8. 1. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľka je **p o v i n á** nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 39,31 EUR na účet právneho zástupcu odporcu, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd odvolaním napadnutým uznesením zaviazal navrhovateľku nahradiť odporcovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 163,28 EUR na účet právneho zástupcu odporcu, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka sa svojim návrhom na začatie konania domáhala určenia výživného na nerozvedenú manželku v sume 100 EUR mesačne. Na pojednávaní dňa 6. 11. 2014 zobrala svoj návrh v celom rozsahu späť, keď podľa vlastných slov pochopila, že v konaní vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 12C/10/2014 sa konalo o tom istom návrhu ako v prebiehajúcim konaní. Na základe uvedeného, zohľadňujúc dispozičné oprávnenie navrhovateľky so svojim návrhom, Okresný súd Zvolen uznesením č. k. 9C/158/2013-113 zo dňa 6. 11. 2014 konanie zastavil a ďalej rozhodol, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti predmetného rozhodnutia. Následne (po nadobudnutí právoplatnosti zastavujúceho uznesenia) odvolaním napadnutým uznesením okresný súd o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 prvá veta zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“), keď konštatoval zavinenie navrhovateľky na zastavení konania a odporcovi priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby a režijný paušál v celkovej sume 163,28 EUR. Proti uzneseniu okresného súdu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka. Poukázala na skutočnosť, že dňa 25. 11. 2013 podala na súd návrh vo veci samej, doplnený písomným podaním doručeným súdu dňa 22. 1. 2014, ktoré však okresný súd posúdil ako nový návrh na začatie konania a prideliť mu spisovú značku 12C/10/2014. Na pojednávaní konanom dňa 6. 11. 2014 okresný súd navrhovateľku (ešte) nezastúpenú právnu zástupkyňou upozornil, že v tej istej veci medzi tými istými účastníkmi sa vedie konanie pod sp. zn. 12C/10/2014 na základe identického podania navrhovateľky zo dňa 22. 1. 2014, ktoré súd vyhodnotil ako nové samostatné podanie vo veci. Následne navrhovateľka nezastúpená právnu zástupkyňou zobrala svoj „skorší“ návrh späť, a preto súd konanie vedené pod sp. zn. 9C/158/2013 zastavil. Neskôr však došlo aj k zastaveniu konania vedeného pod sp. zn. 12C/10/2014, keď právna zástupkyňa odporcu oznámila súdu, že je tu dôvod na zastavenie konania

z dôvodu litispedencie, keď okresný súd v konaní pod sp. zn. 9C/158/2013 rozhoduje o skoršom návrhu navrhovateľky. V konaní vedenom pod sp. zn. 12C/10/2014 bola teda od začiatku daná neodstrániteľná prekážka konania z dôvodu skoršieho návrhu navrhovateľky z 25. 11. 2013 (vedeného pod sp. zn. 9C/158/2013). V konaní vedenom pod sp. zn. 9C/158/2013 bola navrhovateľka nesprávne poučená o tom, aby skorší návrh na začatie konania zobrala späť z dôvodu konania pod sp. zn. 12C/10/2014, a to napriek skutočnosti že nebol žiaden dôvod na späťvzatie toho návrhu, ktorý bol podaný skôr. Uvedeného si bola dobre vedomá i právna zástupkyňa odporcu, ktorá žiadala z dôvodu litispedencie konanie vedené pod sp. zn. 12C/10/2014 zastaviť. Konaním právnej zástupkyne odporcu a nesprávnym poučením Okresného súdu Zvolen bola navrhovateľka (v tom čase nezastúpená právnu zástupkyňou) poškodená na svojich právach a preto považuje rozhodnutie o trovách konania za nezákonné. V závere svojho odvolania sa domáhala rozhodnutia o trovách konania podľa § 150 O. s. p. s odôvodnením, že je osobou nemajetnou, v čase podania návrhu na súd žila v spoločnej domácnosti s dcérou, ktorá je liečená na diabetes mellitus a jej jediným príjmom bol príjem zo zamestnania v sume 290 EUR. V priebehu konania na určitý čas zamestnanie stratila. Vzhľadom na uvedené nebola schopná zabezpečiť si právneho zástupcu prostredníctvom Centra právnej pomoci, a to aj s prihliadnutím na zdĺhavosť tohto procesu. Nezastúpená právnym zástupcom, navrhovateľka nebola schopná právne perfektne reflektovať na procesné pochybenie okresného súdu. Vzhľadom k uvedenému navrhla odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že nie je vylúčené, že z dôvodov, na ktoré navrhovateľka poukazuje v odvolaní, došlo k situácii, kedy súd podanie navrhovateľky (ktorým mienila len odstrániť vady podania, ktoré by mohlo byť návrhom na začatie konania) posúdil ako nový návrh, čo malo za následok začatie nového konania napriek tomu, že bola daná prekážka litispedencie. Navrhovateľka totiž na doplnení návrhu na začatie konania neuviedla spisovú značku, ku ktorej podanie robí, v dôsledku čoho súd toto podanie zapísal ako nový návrh na začatie konania. V dôsledku vedenia oboch konaní však odporcovi vznikli trovy, preto považuje rozhodnutie súdu za správne a spravodlivé. Skutočnosť, či došlo k začatiu dvoch rovnakých súdnych konaní chybou súdu alebo navrhovateľky sa nedotýka odporcu, a bez ohľadu na uvedené mu vznikli trovy konania a má právo na ich náhradu. Keďže navrhovateľka vzala svoj návrh v plnom rozsahu späť, platí, že zavinila zastavenie konania s tým, že nie je relevantné, aké dôvody navrhovateľku k späťvzatiu návrhu viedli. Pokiaľ sa navrhovateľka domáha aplikácie § 150 O. s. p. na prejednávany prípad, zdôraznil, že použitie citovaného ustanovenia sa viaže na celkom výnimočné prípady, čo v prípade navrhovateľky splnené nie je, keď navrhovateľka, ktorá svojimi návrhmi súdne konania iniciuje, musí byť uzrozumená s tým, že v prípade neúspechu v konaní bude znášať trovy, ktoré vzniknú protistrane. Vzhľadom k uvedenému odporca navrhol odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť. Spolu s odvolaním si odporca uplatnil i trovy odvolacieho konania.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., a odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil, pričom sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia a konštatuje správnosť dôvodov a právnych úvah, na podklade ktorých prvostupňový súd rozhodol. Na zdôraznenie jeho správnosti navyše dodáva:

Podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak bolo konanie zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 O. s. p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporcu.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania nastáva až vtedy, ak sú v danom prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p.. Ustanovenie druhého odseku § 146 O. s. p. je v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou a preto súd, ktorý o trovách konania rozhoduje, musí v prvom rade skúmať existenciu procesných podmienok uvedených v druhom odseku citovaného ustanovenia a v prípade, ak zistí existenciu týchto podmienok, musí o trovách konania rozhodnúť podľa druhého odseku, teda musí uložiť niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak trovy konania vznikli a ak boli riadne uplatnené).

Ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Preto, ak v tomto prípade vzala navrhovateľka návrh voči odporcovi v celom rozsahu späť, pričom z obsahu spisu nebolo zistené, že by dôvodom späťvzatia bolo správanie sa

odporcu (napríklad dobrovoľné začatie si plnenia vyživovacej povinnosti odporcom), možno konštatovať, že k jeho späťvzatiu došlo v dôsledku jej procesného zavinenia a zároveň v prejednávanej veci neexistujú tak závažné osobitosti prípadu (dôvody hodné osobitného zreteľa), ktoré by odôvodňovali rozhodnutie súdu podľa § 150 ods. 1 O. s. p. a nepriznanie náhrady trov konania odporcovi. K inému záveru nemožno dospieť ani v prípade, ak by odvolací súd pripustil, že dôvodom vzniknutej procesnej situácie a najmä späťvzatia návrhu v prejednávanej veci, t. j. návrhu, ktorý bol navrhovateľkou podaný skôr, bol nesprávny procesný postup okresného súdu, osobitne poučenie okresného súdu na pojednávaní dňa 6. 11. 2014, kde okresný súd (podľa tvrdenia navrhovateľky) mal poučiť navrhovateľku o možnosti vziať tento skorší návrh na začatie konania späť. Uvedené poučenie sa v obsahu zápisnice zo dňa 6. 11. 2014 nenachádza. V prvom rade je totiž potrebné uviesť, že dňa 25. 11. 2013 navrhovateľka doručila okresnému súdu písomné podanie z toho istého dátumu (okresným súdom zapísané pod sp. zn. 9C/158/2013), ktoré však neobsahovalo všetky zákonom vyžadované náležitosti (§ 42 ods. 3 v spojení s § 79 ods. 1, 2 O. s. p.). Vzhľadom k uvedenému Okresný súd Zvolen uznesením č. k. 9C/158/2013-6 zo dňa 7. 1. 2014 vyzval navrhovateľku na odstránenie väd tohto podania, a to tak, že navrhovateľka podanie doplnené o náležitosti, ktoré sa v tomto uznesení nachádzajú, zašle k spisovej značke 9C/158/2013. Následne navrhovateľka dňa 22. 1. 2014 doručila súdu podanie, ktoré už zákonné náležitosti na jeho vecné prejednanie obsahovalo, toto však spisovou značkou 9C/158/2013 neoznačila. Sama tak prispela k tomu, že okresný súd na jeho základe začal viesť nové konanie pod sp. zn. 12C/10/2014. Ak navrhovateľka tvrdí, že nevedela o totožnosti predmetov oboch konaní vedených súčasne a o tomto sa dozvedela až na pojednávaní vedenom vo veci pod sp. zn. 9C/158/2013 dňa 6. 11. 2014, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v čase konania predmetného pojednávania vo veci sp. zn. 9C/158/2013, už v konaní pod sp. zn. 12C/10/2014 bolo neprávoplatne rozhodnuté, keď Okresný súd Zvolen na pojednávaní dňa 2. 5. 2014 (ktorého sa navrhovateľka osobne zúčastnila) vyhlásil rozsudok č. k. 12C/10/2014-40, ktorým návrh navrhovateľky zamietol. Voči predmetnému zamietajúcejmu rozsudku dokonca navrhovateľka (v tom čase už zastúpená advokátkou) podala odvolanie, všetko skôr, ako bola predvolaná na pojednávanie vo veci 9C/158/2013.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam, keď navrhovateľka bola najskôr predvolaná na pojednávanie vo veci označenej spisovou značkou 12C/10/2014 na deň 2. 5. 2014, na ktorom bol jej návrh zamietnutý, následne jej bol rozsudok v tejto veci doručený, navrhovateľka voči nemu (už zastúpená právnu zástupkyňou) podala odvolanie a až následne jej bolo doručené predvolanie na pojednávanie vo veci vedenej pod sp. zn. 9C/158/2013, na ktorom zobrala svoj návrh na začatie konania späť, odvolací súd s poukazom na uvedené časové súvislosti, zjavne rozdielne fázy oboch konaní, odlišné spisové značky (sp. zn. 9C/158/2013 a sp. zn. 12C/10/2014) vylučujúce možnosť zámeny ako aj zjavne odlišné osoby zákonných sudcov, zastáva názor, že navrhovateľka pri zachovaní obvyklej (bežnej) miery opatrnosti nie len mohla, ale aj mala vedieť, že sa pred Okresným súdom Zvolen súčasne vedú dve konania o tom istom predmete. Zároveň, ak by aj navrhovateľka napriek uvedenému totožnosť oboch konaní nepostrehla, a bolo by správne aj jej tvrdenie o tom, že ju okresný súd vo veci sp. zn. 9C/158/2013 na pojednávaní dňa 6. 11. 2014 nesprávne poučil o možnosti vziať tento skorší návrh na začatie konania späť (hoci takéto poučenie sa v obsahu zápisnice zo dňa 6. 11. 2014 nenachádza), odvolací súd osobitne poukazuje na skutočnosť, že ešte v deň konania predmetného súdneho pojednávania (ktorého sa navrhovateľka zúčastnila nezastúpená právny zástupcom), navrhovateľka splnomocnila na svoje zastupovanie v predmetnej veci Mgr. Katarínu Milansku, advokátku. Uznesenie o zastavení konania okresný súd doručil tak navrhovateľke ako aj jej právnej zástupkyňi, s tým, že je potrebné uviesť, že voči uzneseniu o zastavení konania je odvolanie prípustné (§ 201 O. s. p.). Vzhľadom k uvedenému možno konštatovať, že ak by aj k späťvzatiu návrhu na začatie konania a k následnému zastaveniu konania, ktoré začalo skôr, došlo aj s prispením procesného pochybenia súdu, osobitne s akcentom na to, že navrhovateľka sa nechala v predmetnej veci právne zastúpiť až po tom, čo okresný súd na pojednávaní dňa 6. 11. 2014 vyhlásil uznesenie, ktorým konanie (neprávoplatne) zastavil, ako aj na poučovaciu povinnosť súdu podľa § 5 ods. 1 O. s. p., navrhovateľka (už zastúpená právnu zástupkyňou) mala k dispozícii účinný procesný prostriedok zvrátenia zastavenia konania (odvolanie). Podľa názoru odvolacieho súdu nie je dôvod odchyliť sa od názoru súdu okresného, že to bola navrhovateľka, ktorá zastavenie konania zavinila. Navyše, v prejednávanej veci najmä vzhľadom k tomu, že právne zastúpená navrhovateľka nevyužila účinný prostriedok nápravy pre ňu nevyhovujúceho spôsobu skončenia sa konania, nie je možné konštatovať ani existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by aplikáciu § 150 ods. 1 O. s. p. na prejednaný prípad odôvodňovali. Uvedené je ešte zvýraznené skutočnosťou, že Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov týchto účastníkov konania (§ 1 O. s. p.). Podľa názoru odvolacieho súdu by sa však požiadavke

prezentovanej v predchádzajúcej vete nezodpovedalo, pokiaľ by bol odporca, ktorý návrh na začatie konania nepodal a ani ukončenie konania o učenie výživného na nerozvedenú manželku nezavinil, povinný sám znášať trovy konania, ktoré mu v súvislosti s jeho právnym zastúpením v tomto konaní vznikli. Nie je totiž možné opomíňať, že v oblasti súkromnoprávných vzťahov všetky subjekty vo všeobecnosti stíha povinnosť riešiť svoje rozpory predovšetkým dohodou (§ 3 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka). V dôsledku nevyriešenia sporu dohodou potom môže byť vyvolaný súdny spor, ktorého následky môžu byť vo všeobecnosti pre každého z účastníkov súkromnoprávneho vzťahu rôznym spôsobom nepriaznivé, a to aj v prípade, ak je konanie pred súdom ako aj samotné súdne rozhodnutie úplne v súlade s platným právnym poriadkom. Dôsledky plynúce z tohto rizika teda prirodzene musí znášať niektorý z účastníkov takéhoto konania. Pokiaľ sa jedná o sporové konania, účastníkom, ktorý musí trovy konania znášať, je ten účastník, ktorý v konaní nebol úspešný, prípadne ten účastník, ktorý svojim postupom zavinil, že sa spor medzi účastníkmi (nevyriešený dohodou pred začatím konania) nemohol meritórne rozhodnúť ani v súdnom konaní. Ide tu potom o zásadu vyplývajúcu už z prirodzeného práva, že s právami a slobodami sú spojené i povinnosti, a to najmä povinnosť niesť (i prípadné nepriaznivé) dôsledky, ktoré sú s využitím týchto práv a slobôd spojené. Povedané inak, účastník, ktorý sa rozhodne využiť svoje právo na súdnu ochranu, musí byť uzrozumený s tým, že v prípade ak v súdnom konaní nebude úspešný (prípadne zaviní jeho zastavenie), môže byť zaviazaný na úhradu nákladov, ktoré v súvislosti s týmto konaním vznikli.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.. Odporca bol v odvolacom konaní úspešný a preto mu podľa vyššie citovaných ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré si uplatnil v rámci podaného vyjadrenia k odvolaniu. Na základe uvedeného odvolací súd zaviazal navrhovateľku, ktorá bola v odvolacom konaní neúspešná, k povinnosti uhradiť odporcovi trovy odvolacieho konania v celkovej sume 39,31 EUR za jeden úkon právnej služby, a to podanie vyjadrenia k odvolaniu zo dňa 25. 2. 2015, spolu s paušálnou náhradou výdavkov (režijný paušál) za uvedený úkon. Z tarifnej hodnoty veci predstavuje tarifná odmena za jeden úkon právnej služby 32,26 EUR (základná sadzba tarifnej odmeny určená podľa § 11 ods. 1, s použitím § 13a ods. 2 písm. b/ vyhlášky), režijný paušál 8,39 EUR (§ 16 ods. 3 vyhlášky), spolu 40,65 EUR. Nakoľko si však odporca uplatnil trovy odvolacieho konania len v sume 39,31 EUR a odvolací súd bol týmto jeho návrhom viazaný, odvolací súd zaviazal navrhovateľku nahraďiť odporcovi trovy odvolacieho konania v sume 39,31 EUR na účet právneho zástupcu odporcu. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.